

ພາກສະເໜີ

ປະເທດລາວແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຈຸດສຸມຊີວະນາໆພັນອິນໂດ - ມຽນມາ; ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນຈຳນວນ 34 ຈຸດສຸມຊີວະນາໆພັນຂອງໂລກທີ່ຖືກໄພຂົ່ມຂູ່. ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງໃນປະເທດລາວມີລັກສະນະພູມສັນຖານທີ່ມີນ້ຳໄຫຼແຮງ ແລະ ມີແມ່ນ້ຳສາຂາມາກມາຍ, ມີເນື້ອທີ່ 202,000 km²; ເຊິ່ງກວມເອົາປະມານ 25% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງປະເທດ ແລະ 35% ຂອງການໄຫຼເຂົ້າອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງໃນແຕ່ລະປີ. ປາຫຼາຍກວ່າ 490 ຊະນິດ (ລວມທັງ 22 ຊະນິດຕ່າງຖິ້ມ) ທີ່ຮຸ້ນຄືໃນພື້ນທີ່ນີ້. ນອກຈາກນີ້ຍັງສາມາດຄົ້ນພົບສາຍພັນປາທີ່ຍັງບໍ່ຮູ້ໄດ້ອີກ, ຖ້າຫາກວ່ານັກຊຽງຊານກ່ຽວກັບປາທຳການຄົ້ນຄວ້າຫາປາເຫຼົ່ານັ້ນ.

ຄວາມພະຍາຍາມຂອງພວກເຮົາໃນໂຄງການອະນຸລັກຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງປາ (2006-2015) ໂດຍການຮວມມືກັບມູນນິທິສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດນາກາໂອະ Nagao (NEF) ໄດ້ຊຸກຍູ້ການຄົ້ນຄວ້າໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງລາວໂດຍໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການເງິນໃນໄລຍະຍາວ ສຳລັບການສຳຫຼວດພາກສະໜາມຢ່າງກວ້າງຂວາງ; ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ພວກເຮົາສາມາດເກັບກຳໄດ້ຕົວຢ່າງປາຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ, ພ້ອມກັນນັ້ນຍັງໄດ້ສ້າງສະຖານທີ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກສຳລັບການສຶກສາກ່ຽວກັບປາວິທະຍາ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງປາທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ. ປັດຈຸບັນ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດັ່ງກ່າວນັ້ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເປັນຢ່າງດີເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນຂອງພະນັກງານ ແລະ ນັກສຶກສາມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ.

“ຄູ່ມືພາກສະໜາມປາ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງປະເທດລາວ” ມີຈຸດປະສົງເພື່ອພັດທະນາການປູກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບການຈັດສັນຄູ່ມືຄອງ, ການອະນຸລັກ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບ ດ້ານການອະນຸລັກໃນໝູ່ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ພວກເຮົາໄດ້ຮວບຮວມປາຈຳນວນ 239 ຊະນິດທີ່ເກັບກຳ ແລະ ບັນທຶກຈາກແມ່ນ້ຳຂອງ, ແມ່ນ້ຳສາຂາ, ຫ້ວຍ, ໜອງ, ຄອງ, ບຶງ ແລະ ອື່ນໆໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ.

ພວກເຮົາຫວັງວ່າຄູ່ມືພາກສະໜາມນີ້ຈະເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ຜູ້ອຳນວຍທຸກຄົນ, ຊຶ່ງລວມທັງນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ, ຄູອາຈານ, ນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບການປະມົງ ແລະ ການອະນຸລັກທຳມະຊາດ.

Introduction

Laos is a part of Indo-Burma biodiversity hotspot that is known as one of the Earth's 34 threatened biodiversity hotspots. The Mekong River Basin in Laos is topographically characterized in having a lot of rapids and mountainous tributaries, encompasses 202,000 km² occupying about 25% of total area and 35% of total annual flow of the Mekong basin. More than about 490 fish species (including about 22 exotic species) are known to date from the area. Further unrecognized fish species could be discovered if ichthyologists search for them.

Our endeavor, a fish diversity conservation project (2006–2015) in collaboration with Nagao Natural Environment Foundation (NEF) has been encouraging local researchers in Laos through long-term technical and financial support for conducting extensive field survey. We could obtain a tremendous number of fish specimens from the field, and create a facility for study of ichthyology and fish diversity at National University of Laos. The facility is now well-utilized by teaching staff and students of the university.

“Field Guide to Fishes of the Mekong Basin of Laos” aims to develop management and conservation awareness, and to advance conservation performance among the local people. It covers 239 fish species, which were collected and recorded by ourselves from the various habitats including main and small streams, canals, reservoirs, marshes in the Mekong Basin of Laos.

We hope that this field guide is useful to all the readers including students, educators, teachers, researchers and local officers regarding fisheries and nature conservation.

ຊື່ຂອງປາໃນປຶ້ມຫົວນີ້:

Rainboth ໄດ້ພິມປຶ້ມກ່ຽວກັບ “ປາແມ່ນ້ຳຂອງໃນກຳປູເຈຍ” ໃນປີ 1996 ແລະ Kottelat ໄດ້ພິມກ່ຽວກັບ “ປາຂອງລາວ” ໃນປີ 2001. ຕັ້ງແຕ່ນັ້ນມາ, ໄດ້ມີການສຶກສາອະນຸກົມວິຖານກ່ຽວກັບປາກັນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນພາກພື້ນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ໄດ້ມີການບັນທຶກຊະນິດໃໝ່ໆ ແລະ / ຫຼື ພັນລະນາຈົນມາຮອດປະຈຸບັນ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຈຳນວນຊະນິດພັນໄດ້ຖືກທົບທວນສະຖານະພາບທາງດ້ານອະນຸກົມວິຖານ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ຊື່ວິທະຍາສາຂອງຫຼາຍຊະນິດຈຶ່ງໄດ້ຖືກປ່ຽນແປງເລື້ອຍໆ. ຜົນງານຫຼ້າສຸດຂອງ Kottelat (2013) ກ່ຽວກັບລະບົບການຕັ້ງຊື່ຂອງປານ້ຳຈືດໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ໄດ້ຄວບຄຸມເກືອບທຸກຊະນິດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນພາກພື້ນ. ພວກເຮົາຮັບຮູ້ວ່າ ຈຳນວນຊະນິດພັນ ແລະ ກຸ່ມແມ່ນຍັງມີຄວາມຂັດແຍ້ງທາງດ້ານອະນຸກົມວິຖານ ຫຼື ການຕັ້ງຊື່. “ປຶ້ມຄູ່ມືພາກສະໜາມກ່ຽວກັບປາໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງປະເທດລາວ” ນີ້ໄດ້ຮັບຮອງເອົາຊື່ວິທະຍາສາດຂອງປາ ໃນບັນຊີລາຍຊື່ຂອງປາ(Catalog of fishes), ເຊິ່ງເປັນເວບໄຊທ໌ທີ່ຈັດການໂດຍ ສະຖາບັນວິທະຍາສາດແຄລິຟໍເນຍ(2016). ຢ່າງໃດກໍຕັ້ງຊື່ຂອງປາທີ່ເປັນພາສາລາວຍັງບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານເທື່ອ. ດັ່ງນັ້ນ, ຊື່ຂອງປາໃນພາສາລາວທີ່ເຫັນໃນປຶ້ມຫົວນີ້ຍັງຄົງເປັນ “ຊື່ຕາມມາດຕະຖານຂອງປາໃນປະເທດລາວ”.

References

- Eschmeyer, W.N., R. Frick, and R. Van Der Laan (eds). CATALOG OF FISHES: GEENERA, SPECIES, REFERENCES. Electronic version accessed 31 March 2017.
- Kottelat, M. (2013) The fishes of the inland waters of Southeast Asia: a catalogue and core bibliography of the fishes known to occur in freshwaters, mangroves and estuaries in the Raffles Bulletin of Zoology, No. 27: 1-663.
- Kottelat, M. (2001) The fishes of Laos. WHT Publications, Colombo. 198 pages, 48 plates.
- Rainboth, W.J. (1996) FAO species identification field guide of fishery purposes. Fishes of the Cambodian Mekong. FAO. Rome, 265 pp.

Fish name in this book

Rainboth published “Fishes of the Cambodian Mekong” in 1996. After that, Kottelat published “The Fishes of Laos” in 2001. Since then, tremendous number of taxonomical studies on fishes have been made in the Mekong region, and various species have been newly recorded and/or described to date. Moreover, a number of species have been reviewed in their taxonomical status. As a result, the scientific names of a number of species have been changed over and over again. A recent work of Kottelat (2013) about nomenclature of Southeast Asian inland fishes covers almost all the species occur in the region. We recognized that a number of species and groups are still in taxonomical or nomenclatural dispute. This “Field Guide to Fishes of the Mekong Basin of Laos” adopts scientific names of fishes in Catalog of Fishes, a website managed by California Academy of Science (2016). Fish names in Lao language have not been standardized yet. So, the names of fishes in Lao seen in this book are still merely the ‘common names of fishes in Laos’.

References

- Eschmeyer, W.N., R. Frick, and R. Van Der Laan (eds). CATALOG OF FISHES: GEENERA, SPECIES, REFERENCES. Electronic version accessed 31 March 2017.
- Kottelat, M. (2013) The fishes of the inland waters of Southeast Asia: a catalogue and core bibliography of the fishes known to occur in freshwaters, mangroves and estuaries in the Raffles Bulletin of Zoology, No. 27: 1-663.
- Kottelat, M. (2001) The fishes of Laos. WHT Publications, Colombo. 198 pages, 48 plates.
- Rainboth, W.J. (1996) FAO species identification field guide of fishery purposes. Fishes of the Cambodian Mekong. FAO. Rome, 265 pp.

ວິທີການນຳໃຊ້ປຶ້ມນີ້:

ຄູ່ມືພາກສະໜາມກ່ຽວກັບປາໃນແມ່ນ້ຳຂອງໃນປະເທດລາວສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນປະກອບດ້ວຍຮູບຖ່າຍຂອງຕົວຢ່າງປາທີ່ມີຄຳອະທິບາຍສັ້ນໆ. ໃນພາກທີ 1, ຈະອະທິບາຍຊື່ຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງຮ່າງກາຍປາ, ວິທີການນັບ ແລະ ວັດແທກຮ່າງກາຍ. ພາກທີ 2 ແມ່ນ ເຄື່ອງມືຄົ້ນຫາປາ ທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ທີ່ບໍ່ຄົນເຄີຍກັບອະນຸກົມວິຖານຂອງປາ. ຜູ້ນຳໃຊ້ຫາປາ ຫລືປາທີ່ຄ້າຍຄືກັນທີ່ພວກເຂົາກຳລັງຊອກຫາຈາກຮູບທີ່ໄດ້ຮັບ ແລະ ສືບຄົ້ນຕໍ່ໄປໜ້າ ຕ່າງໆຂອງພາກທີ 3; ຊຶ່ງພາກທີ 3 ຈະໃຫ້ຮູບໃຫຍ່ຂອງແຕ່ລະຊະນິດໂດຍມີຄຳອະທິບາຍສັ້ນໆສຳລັບການລະບຸຕົວຕົນຂອງປາ.

How to use this book

“Field Guide to Fishes of the Mekong Basin of Laos” is mainly composed of photographs of fish specimens with brief explanations. In the Section1, names of fish body regions and parts, and the methods of counting and measuring are explained. Section 2 is the ‘Fish Search Aid’ that helps users who are unfamiliar with fish taxonomy. Users find the fish or similar fish that they are searching for from photographs given, and proceeds to the pages of Section 3. Section 3 gives larger photographs of each species with brief explanations for identification.

Some fish photographs in this book are diverted from the specimen photographs of Inland Fisheries Research and Development Institute, Fisheries Administration, Cambodia (indicated as IFReDI-xxxx).

